

N:o 133.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående anordnande af farled mellan Storvindeln och Nedre Gautsträsk; gifven Stockholms slott den 4 april 1910.

Under åberopande af bifogade utdrag ur protokollet öfver civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att till anordnande af farled mellan Storvindeln och Nedre Gautsträsk genom upprensning af Bräskaforsen i Sorsele socken af Västerbottens län bidrag må, under villkor att Sorsele socknemän bidraga till företaget med minst 3,000 kronor och förbinda sig att för framtiden underhålla farleden, kunna lämnas från det af Riksdagen anvisade anslag till understödjande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder utan iakttagande af det för tillgodonjutande af statsbidrag från ifrågavarande anslag i allmänhet stadgade villkor att statsbidraget icke må utgå med högre belopp än två tredjedelar af den för företaget beräknade kostnaden.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Hugo Hamilton.

Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 4 april 1910.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
 Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 greve HAMILTON,
 greve EHRENSVÄRD,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW.

Angående
 anordnande af
 farled mellan
 Störvindeln
 och Nedre
 Gautsträsk.

Departementschefen, statsrådet greve Hamilton anförde vidare:
 Inom Sorsele socken af Västerbottens län, hvilken socken har en längs de naturliga dalgångarna i sydost-nordvästlig riktning långsträckt yttform med en areal af 7,835 kvadratkilometer och år 1908 hade en folkmängd af 3,313 invånare, finnes för närvarande endast en enda ordnad kommunikationsled utförd, nämligen den landsväg, som under 1880-talets första del anlades från Lycksele upp till Sorsele kyrkplats. Denna landsvägs längd inom Sorsele socken utgör i rundt tal 55 kilometer. Under 1890-talet har sedermera visserligen byggts väglinjen Holmfors—Malå, men af denna faller endast 3,5 kilometer inom Sorsele socken. Den del af sock-

nen, som ligger ofvanför kyrkplatsen och hvilkens längd från kyrkan upp till norska gränsen är fågelvägen omkring 130 kilometer, är vid sina förbindelser med den öfriga delen af socknen och länet särskildt sommartiden i hufvudsak hänvisad till de sjöar och öfriga roddbara delar af vattendrag, som bildas af Vindelälven och Juktån.

Vid Sorsele kyrka, som är belägen på en holme i Vindelälven, bildar denna älf ett lugnvatten, benämndt Nedre Gautsträsk, som börjar omkring 10 kilometer ofvan kyrkan vid den fors, Bräskafors, genom hvilken älfvens omkring 40 kilometer långa egentliga källsjö, Storvindeln, har sitt utlopp. Detta lugnvatten afbrytes omkring 3 kilometer nedanför kyrkan af Stensundsforsen.

Nedanför denna sistnämnda fors, hvars fallhöjd är omkring 6,4 meter, vidtager ytterligare ett lugnvatten med omkring 16 kilometers längd.

Länge har varit på tal att antingen genom båda eller endera af de sagda forsarnas rensning eller kanalisering bilda en sammanhängande farled af respektive omkring 72 eller 55 kilometers längd. Sålunda anhöllo Sorsele socknemän redan i september 1901 hos Kungl. Maj:t om statsbidrag för upprensning eller kanalisering af Bräskaforsen, hvarigenom ångbåtsled skulle kunna åvägbringas efter sjöarna Nedre Gautsträsk och Storvindeln från Stensundsforsen förbi Sorsele kyrkstad upp till Gillisnuoleforsen. Därjämte anhöllo socknemännen, att förordnande måtte meddelas för vederbörande tjänsteman att på statens bekostnad upprätta plan och kostnadsförslag för arbetet.

Uti häröfver afgifvet underdånigt utlåtande af den 6 december 1901 meddelade väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att förutom de vägundersökningar, som på 1870-talet verkstälts för utredning om lämpligaste landsvägsförbindelse med Norge genom Västerbottens län, hvarvid undersöktes äfven en sträckning efter Vindelälvens dalgång fram till riksgränsen, undersökningar därefter verkstälts för vinterväg i samma sträckning. Enligt därvid uppgjort förslag skulle i vintervägen ingå lugnvattnen omedelbart ofvan och nedan Bräskaforsen. Att den nu föreslagna vattenvägen skulle på ett synnerligen lämpligt sätt afhjälpa den brist, som vidlådde endast en vinterväg utefter samma sträcka, ansåg styrelsen vara tydligt. Behovet af lättad samfärdsel för orterna väster om Sorsele kyrka hade ock enligt styrelsens mening så till vida erkänts, att det föranledt ny undersökning för bygdeväg mellan Sorsele och det omkring 30 kilometer ofvanför Storvindeln belägna Öfre Gautsträsk.

Med anledning af Sorsele socknemäns förenämnda ansökning beslöt Kungl. Maj:t den 24 januari 1902 att för undersökning af och uppgörande af arbetsplan för ordnande af den ifrågasatta farleden anvisa ett statsbidrag af 1,200 kronor. I sammanhang härmed anbefallde Kungl. Maj:t väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att draga försorg om undersökningens verkställande.

Sedermera har distriktschefen i öfre norra väg- och vattenbyggnadsdistriktet, majoren E. M. Öhman, åt hvilken väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uppdragit att verkställa nämnda undersökning, uppgjort plan till den ifrågasatta farledens anordnande *antingen* enligt alternativ I genom Bräskaforsens upprensning med däraf föranledd sänkning af Storvindeln, så att utloppet genom forsen skulle utan slussanordning direkt användas såsom farled vid olika vattenstånd, *eller ock* enligt alternativ II genom slussledsförbindelse vid sidan af Bräskaforsen utan att hittillsvarande vattenhöjdsförhållanden i Storvindeln komme att ändras. Kostnaden för farledens anordnande har af majoren Öhman beräknats enligt alternativ I till 33,000 kronor och enligt alternativ II till 125,000 kronor.

I det till planen hörande betänkandet anför majoren Öhman, bland annat, följande.

En afsevärd lättnad i kommunikationshänseende för i första hand de längs öfre delen af Vindelns vattendrag bosatta inbyggarna skulle utan tvifvel vinnas, därest den 40 kilometer långa sjön Storvindeln förbundnes i direkt farled förbi Bräskaforsen med det nedanför belägna Nedre Gautsträsket, invid hvars sydliga del Sorsele kyrkplats är belägen. Genom en sådan anordning skulle åvägabringas en omkring 55 kilometer lång sammanhängande farled från den vid landsvägens ändpunkt belägna kyrkplatsen upp till Gillisnuoleforsen, hvilken kommunikationsleds betydelse för de ofvanliggande karga, från mera ordnade förhållanden aflägsset liggande trakterna Öhman anser vara påtaglig.

Storvindeln, som nedanför Gillisnuoleforsen har en ytvidd af 60 kvadratkilometer, har i allmänhet starkt lutande stränder samt inga eller åtminstone mycket obetydliga ängsmarker, som kunna anses vara berörda af en eventuell sänkning af sjöns vattenstånd. Enligt samstämmiga uppgifter från med vattendjupsförhållandena kunniga personer är minsta djupet under sommarlågvattnytorna i såväl Storvindeln som Nedre Gautsträskets längsgående hufvudfarleder betydligt större än 3 meter.

Efter Bräskaforsens upprensning på sätt alternativ I upptager, kommer Storvindelnslågvattenyta, enligt hvad Öhman uppgifver, att sänkas sommartiden högst 0,90 meter under hittillsvarande lågvattenstånd, samtidigt som högre vattenytor äfven blifva allt efter olika höjder 0,50 à 0,90 meter lägre än de varit hitintills. Vintertiden torde lågvattenytan komma att sänkas ända intill 1,80 meter lägre än den hittills förekommande.

Därest inga afgörande intressen förefinnas emot en upprensning af Bräskaforsen och däraf följande sänkning af Storvindeln, synes, enligt hvad Öhman framhåller, valet mellan de föreliggande förslagen till farled vara gifvet till förmån för alternativ I. Ty oafsedt den ojämförligt mycket lägre kostnaden för sagda alternativ, tala för dettas utförande den större utvecklingsmöjligheten af trafiken, som ligger däri att farkosternas dimensioner kunna afsevärdt ökas utan att vara bundna i maximinått af en murad sluss, och att passerandet af Bräskaforsen kan ske snabbare utan eljest oundvikligt uppehåll för slussens manövrerande, och vidare den omständigheten att farleden icke tarfvar årliga trafikutgifter i form af ersättning till slussvakt, hvilken väl icke helt och hållet kan undvaras vid eventuell slussled. Slutligen talar till förmån för detta alternativ, att upprensningen knappast kan kräfva andra än på sin höjd högst obetydliga underhållskostnader, hvadan några passageavgifter vid detta alternativ icke torde böra förekomma, något som däremot säkerligen icke skulle kunna undvikas, därest farleden bygges såsom slussledsförbindelse med, förutom den ofvannämnda trafik kostnaden, det oundvikliga underhållsarbetet för slussledens olika anläggningar.

Hos Kungl. Maj:t hafva nu kontraktsadjunkten Hjalmar Alner och folkskolläraren Olof Selinus, jämlikt dem af Sorsele socknemän å kommunalstämma den 8 mars 1908 meddeladt uppdrag, anhållit, att Kungl. Maj:t måtte anvisa medel till farledens utförande uteslutande på statens bekostnad enligt alternativet I i förslaget.

Till stöd härför hafva sökandena anført, att kommunen på grund af såväl dess egen som de enskilda socknemännens skuldbörda icke är i stånd att ansvara ens för någon del af kostnaden för farleden i fråga. Vidare hafva sökandena framhållit önskvärdheten af att företaget må kunna snarast möjligt påbörjas, så att arbetsförtjänst därigenom skulle kunna beredas de till följd af den under år 1907 inträffade missväxten nödlidande inom orten.

Sedan Kungl. Maj:t genom nådig remiss anbefallt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att yttra sig öfver socknemännens ifrågavarande framställning, har styrelsen anhållit om yttrande i ärendet från Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har därvid tillstyrkt arbetets utförande i enlighet med alternativ I; och som Sorsele sockens ekonomiska bärkraft är särdeles svag och 1907 års felslagna skörd än ytterligare torde komma att förminska kommunens bärighet, har Kungl. Maj:ts befallningshafvande, med vitsordande af företagets synnerliga nytta och behöflighet för orten, anhållit, att styrelsen måtte hemställa om anslag till arbetets utförande uteslutande af statsmedel.

För egen del har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i underdånigt utlåtande den 15 maj 1908 uttalat såsom sin åsikt, att det vore af största vikt, att farleden snarast kommer till utförande; och har styrelsen funnit de af sökandena och Kungl. Maj:ts befallningshafvande anförda skälen för företagets bekostande uteslutande af statsmedel synnerligen behjärtansvärda.

Hvad beträffar valet mellan de båda alternativa förslagen till farledens anordnande, förordar väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i likhet med majoren Öhman alternativet I. Från teknisk synpunkt anser styrelsen hinder ej möta för ett dylikt anordnande af farleden. Den af majoren Öhman beräknade kostnaden för företagets utförande enligt samma alternativ har styrelsen emellertid funnit väl lågt beräknad; och anser styrelsen för sin del, att kostnaden torde böra beräknas till 38,000 kronor.

Genom farledens utförande enligt alternativet I kommer, framhåller styrelsen, en sänkning af Storvindeln's yta att äga rum, af majoren Öhman beräknad till omkring 0,90 meter under sommarlägvattenstånd, ett förhållande, som, i synnerhet då fråga är om sänkning af en så stor sjö som Storvindeln, torde böra noga beaktas med hänsyn till ej mindre de däraf berörda enskildes än äfven det allmännas intresse. Styrelsen påpekar emellertid, att Kungl. Maj:ts befallningshafvande vid sitt ofvanberörda utlåtande fogat, bland annat, utdrag af protokoll, hållet vid sammanträde den 20 mars 1908 med vederbörande kommuner, trafikanter, strand-, bro-, fiske- och vattenverksägare samt andra, hvilkas rätt kunde af företaget beröras, samt att af berörda protokollsutdrag inhämtas, att de vid sammanträdet närvarande förordat alternativet I och förklarar sig ej hafva något att invända mot farledens inrättande.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen tillstyrker därför farledens utförande enligt alternativet I och detta på statens bekostnad.

Med afseende å sättet för företagets utförande anför styrelsen slutligen, att styrelsen icke anser sökandena besitta nödiga förutsättningar för att själfva kunna utföra ett företag af ifrågavarande slag än mindre att så ordna och bedrifva arbetet, att säkerhet vinnes för att detsamma må utan onödigt dröjsmål påbörjas och därefter skyndsamt bedrifvas samt för att den verkliga kostnaden ej må öfverstiga den beräknade. Under dylika förhållanden skulle således, säger styrelsen, därest åt sökandena anförtroddes att med åtnjutande af anvisadt anslag själfva utföra arbetet utan skyldighet att bidra med någon del af kostnaden och utan skyldighet att ens ansvara för kostnad öfverskjutande den beräknade, följden lätt blifva den, att arbetets fullbordande komme att äfventyras och att staten finge vidkännas ökade kostnader därför. Än mindre torde genom arbetets öfverlämnande till sökandena någon möjlighet uppstå till besparing å det anvisade anslaget.

I fall då — vare sig på grund af vederbörandes oförmåga att själfva bestrida kostnaden för allmänna arbetsföretags utförande till den del, hvarför, jämlikt Riksdagens hithörande, af Kungl. Maj:t godkända föreskrifter, anslag icke må af Kungl. Maj:t beviljas, eller af andra orsaker — hela kostnaden för företaget funnits böra af statsmedel anvisas, har Kungl. Maj:t plägat uppdraga åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att draga försorg om arbetets utförande på entreprenad helt eller delvis.

Uti nu ifrågavarande fall torde emellertid enligt styrelsens mening ett sådant förfarande icke böra ifrågakomma, enär därvid full säkerhet ej kan erhållas för att arbetsförtjänst i största möjliga mån beredes de nödlidande i orten. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen finner det därför tjänligast, att styrelsen själf utför arbetet med tillhjälp af vederbörande distriktstjänstemän på sätt och inom tid, som styrelsen kan finna lämpligast.

Uti infordradt underdånigt utlåtande af den 10 juni 1908 har landbruksstyrelsen anfört, att den i majoren Öhmans förslag förutsatta sänkningen af sjön Storvindeln gifvetvis måste i viss mån inverka på fiskbeståndet i sjön. Mest skulle sänkningen skadligt inverka på beståndet af värlekande fiskar, såsom gädda och aborre. Emellertid är, anmärker styrelsen, det ej dessa fiskarter, hvilka hafva största betydelsen för fisket i Storvindeln, utan sik samt därefter laxöring eller, såsom

denna fiskart äfven kallas, börsting eller börting, hvilka fiskarter enligt för landtbruksstyrelsen tillgängliga uppgifter talrikast förekomma i sjön.

Då några närmare uppgifter rörande fiskets i Storvindeln nuvarande omfattning eller angående djupet invid sjöns stränder och dessas beskaffenhet icke förefinnas, anser styrelsen det icke vara möjligt att noggrannare uppskatta den skada, fisket i sjön komme att lida genom Bräskaforsens upprensande, på sätt blifvit föreslaget. Den omständigheten att Storvindeln, såsom i handlingarna uppgifves, i allmänhet har starkt lutande stränder anser landtbruksstyrelsen likväl häntyda, därpå, att berörda skada torde komma att blifva mindre, än om ett motsatt förhållande ägt rum.

Såsom allmänt omdöme om sänkningens inflytande på fiskerinäringen torde enligt styrelsens åsikt kunna uttalas, att fiskerinäring af större betydelse därigenom icke skulle komma att lida väsentligt förfång.

Vidkommande därefter den inverkan, som utförandet af företaget skulle komma att utöfva på jordbruket, anser landtbruksstyrelsen, att företaget icke kan anses härutinnan utöfva något inflytande.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har landtbruksstyrelsen för sin del uttalat den åsikt, att ur de intressens synpunkt, som landtbruksstyrelsen i förevarande ärende har att bevaka, hinder mot bifall till ifrågavarande ansökning icke möter.

I infordradt underdånigt utlåtande den 24 augusti 1909 har vattenfallsstyrelsen, som icke ansett sig böra afgifva yttrande om farledens behöflighet eller nytta för orten, af de två utaf majoren Öhman upprättade alternativa förslag till förbättrad farled funnit alternativ I, innefattande upprensning af farleden, på grund af de billigare byggnadskostnaderna vara att föredraga. Genom utförande af denna upprensning skulle visserligen, påpekar vattenfallsstyrelsen, det lilla vattenfallet mellan ifrågavarande sjöar komma att försvinna, men den minskning i uttagbar vattenkraft, som därigenom skulle föranledas, ersättes genom ökad fallhöjd i vattenfallen närmast ofvanför Storvindeln. Ett tillgodogörande af vattenfallet mellan nämnda sjöar torde enligt styrelsens mening dessutom knappast blifva ekonomiskt fördelaktigt och skulle gifvetvis blifva det i ännu mindre grad, om det för tillgodoseende af farledsintresset blefve nödvändigt att vidtaga anordningar för farkosters slussande förbi ett eventuellt vattenverk därstädes.

Ej heller finner styrelsen de enligt alternativ I föreslagna anordningarna medföra några afsevärda olägenheter eller kostnader för en framtida reglering af Storvindeln för vattenkraftsändamål.

Mot förslaget att kostnaderna för upprensningen skulle i deras helhet gäldas af allmänna medel har vattenfallsstyrelsen icke funnit anledning att göra annan erinran, än att ortsintressenterna principiellt borde deltaga i kostnaderna om än till ringa del, på det att det måtte konstateras, att verklig fördel för orten vinnes genom den föreslagna farleden, och detta så mycket hellre som frågan numera kommit i det läge, att det icke gäller ett snabbt igångsättande af för orten behöfligt nödhjälpsarbete.

Kungl. Maj:t har därefter genom nådig remiss den 9 september 1909 anbefallt Kungl. Maj:ts befallningshafvande dels att, i anledning af hvad vattenfallsstyrelsen anført, afgifva underdånigt utlåtande, huruvida och i hvad mån menigheter, bolag eller andra vederbörande, hvilka antagas komma att af den ifrågasatta farleden hafva nytta, numera anses kunna bidra till kostnaden för företaget, dels ock från vederbörande infordra yttrande, huruvida de vilja förbinda sig att, därest farleden kommer till stånd, framdeles underhålla densamma.

Till underdånig åtlydnad häraf har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i berörda afseenden från kronofogden i orten införskaffat upplysningar, hvilka innefattas uti ett af denne afgifvet, af åberopade yttranden från Holmsunds aktiebolag och Sandviks ångsågsaktiebolag följaktiga memorial, hvaraf framgår, att af ifrågavarande företags utförande ansetts vara hufvudsakligen intresserade, förutom nämnda två bolag, Umeå älfs strömrensningsförening och Sorsele socken.

Både Holmsunds aktiebolag och Sandviks ångsågsaktiebolag vägra att på något sätt bidra till företagens genomförande, hvaremot Sorsele socken, enligt beslut å kommunalstämma den 28 november 1909, åtagit sig att bevilja 3,000 kronor till företaget äfvensom att ikläda sig ansvar för det framtida underhållet, i händelse farleden, enligt alternativ I, komme till stånd.

Sedermera har Umeå älfs strömrensningsförening eller, såsom föreningen riktigare bör benämnas, Umeå och Vindelns strömrensningsförlagsaktiebolag, på framställning om dess uttalande huruvida och med hvilket belopp bolaget vore villigt att bidra till ifrågavarande arbetes utförande, genom bolagets styrelse gifvit undvikande svar, un-

der förklarande att frågan skulle hänskjutas till ordinarie bolagsstämma, samt att den åsyftade åtgärden enligt styrelsens mening ingalunda skulle befordra flottningsföreningens intressen utan fastmer i afsevärd grad försvåra flottningsarbetet i älven.

Andra af farleden i fråga intresserade menigheter och bolag ände nu nämnda finnas, enligt hvad Kungl. Maj:ts befallningshafvande meddelar, icke, och bidrag till kostnaderna för upprensningen torde ej heller vara att påräkna från andra vederbörande, så att det öfverhufvud taget icke alls lär vara att förvänta något bidrag från orten till kostnaderna utom till den ringa del, Sorsele socken åtagit sig att bestrida desamma.

Vid sådant förhållande har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i underdånigt utlåtande den 10 mars 1910, under åberopande af sitt i ärendet tillförene gjorda uttalande, hemställt, att, då Sorsele sockens ekonomiska bärkraft är synnerligen svag och föreslagna farleden är af allmän nytta och till verklig fördel för orten, arbetet måtte utföras utslutande af statsmedel, samt att medel för upprensningens påbörjande redan under innevarande år måtte anvisas, på det att befolkningen måtte beredas tillfälle till arbetsförtjänst, hvaraf den dess mer är i behof, som virkesutdrifningar inom socknen innevarande vinter och vår ej komma att äga rum i följd däraf, att hvarken vid kronovirkesauktionerna i länet förliden höst eller sedermera antagliga köpeanbud erhållits å utbudna virkespartier från kronans skogar, och de arbetstillfällen, som annars därigenom skulle uppstått, beröfvats befolkningen.

Departements-
chefens
yttrande.

Såsom framgår af den lämnade redogörelsen för myndigheternas utlåtanden, torde vara ställt utom allt tvifvel, att den ifrågasatta farleden mellan Storvindeln och Nedre Gautsträsk skulle blifva af synnerlig nytta för en betydande del af Sorsele socken, som nu till största delen är i saknad af samfärdselvägar. Det har visserligen ifrågasatts, att en enklare väg af den s. k. ödebygdstypen skulle anläggas från Öfre Gautsträsk eller Ammarnäs till Storvindeln och vidare utefter Storvindelns norra strand till den vid Sorsele kyrkplats mötande allmänna landsvägen inom Sorsele socken. Emellertid har denna fråga tillsvidare undanskjutits i afbidan på fullbordandet af en annan väg af samma typ från södra ändan af Stor-Uman inom Stensele socken till Tärna gamla kyrkplats, så att närmare erfarenhet kan vinnas rörande lämpligheten af dylika vägar i dessa trakter. I hvarje fall lär en sådan enklare väg inom Sorsele socken icke kunna ersätta den nytta, som

skulle beredas befolkningen genom nu ifrågavarande företag, som afser att öppna en för ångbåtsfart anpassad farled af omkring 55 kilometers längd. Jag anser därför synnerligen önskvärdt, att farleden snarast möjligt kommer till stånd.

Ytterligare en omständighet, som talar för arbetets utförande, är angelägenheten att bereda ortsbefolkningen, för hvilken följderna af 1907 års felslagna skörd ännu torde vara kännbara, tillfälle till arbetsförtjänst, hvaraf stort behof, på sätt Kungl. Maj:ts befallningshafvande närmare utvecklat, särskildt nu föreligger.

Hvad angår de olika förslagen till farledens anordnande, torde det af socknemännen omfattade och af vederbörande myndigheter tillstyrkta, med alternativ I betecknade förslaget, som afser upprensning af Bräskaforsen, obetingadt vara att föredraga. Om nämligen farleden anordnas i öfverensstämmelse med detta förslag, blifva såväl anläggnings- som underhållskostnaderna ojämförligt mycket lägre, under det att farledens trafikförmåga blir större, än om kanalled anordnas. Någon nämnvärd olägenhet synes ej heller komma att uppstå genom den sänkning af vattenståndet i Storzindeln, som skulle blifva en följd af upprensningen.

Hvad beträffar farledsarbetets ifrågasatta utförande uteslutande på statens bekostnad, torde det, såsom ock af Kungl. Maj:ts befallningshafvande framhållits, icke vara tvifvel underkastadt, att socknemännen äro urståndsatta att af egna medel bekosta hela den tredjedel af arbetet, som i regel förutsättes för statsbidrags erhållande.

Till belysning af hvilken oerhörd skattetunga hvilar på Sorsele fattiga kommun ber jag få meddela följande uppgifter rörande kommunalskatt, vägs katt och landstingsskatt i öre per kommunalfyrk i Sorsele åren 1907—1909 samt angående utskylder till prästerskapet under ecklesiastikåret 1896—1897, det sista år, för hvilket beräkning härom finnes.

År, för hvars behof (eller, i allmänhet, under hvilket) skatten utgått.	För jordbruksfastighet.							För annan		
	Kommunalskatt			Vägs katt		Kommunal-, väg- och lands- tingsskatt	Till präster- skapet 1896—97	Kommunalskatt		
	till kyrka öre.	till folkskola öre.	å kom- munal- stämma öre.	in natura öre.	kontant öre.			till kyrka öre.	till folkskola öre.	å kom- munal- stämma öre.
1907.....	18	57	73	50	100	312,2	} 62,5 {	18	57	73
1908.....	15	51	75	—	123,3	277,7		15	51	75
1909.....	16	45	61	—	106,7	241,4		16	45	61

Trots kommunens ekonomiska läge hafva emellertid socknemännen, för att visa hvilken stor betydelse de tillmäta tillkomsten af ifrågasvarande farled, åtagit sig att med 3,000 kronor bidraga till företaget.

Jag anser mig därför böra varmt förorda framställning till innevarande års riksdag i syfte att, såsom vid några föregående tillfällen skett i fråga om anslag från vägbyggnadsfonden, till upprensning af Bräskaforsen bidrag från anslaget till bro- och hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder må kunna beviljas utan iakttagande af villkoret att statsbidraget ej må öfverstiga två tredjedelar af kostnaden.

Enligt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens beräkning skulle kostnaderna för företaget uppgå till 38,000 kronor. Enligt vanliga regler skulle staten härvid bidraga med två tredjedelar eller omkring 25,300 kronor. I förevarande fall skulle emellertid kommunen erlægga allenast 3,000 kronor och staten 35,000 kronor eller således icke fullt 10,000 kronor utöfver hvad staten i allmänhet åtager sig.

I händelse hvad jag nedan går att föreslå vinner Riksdagens bifall, torde jag framdeles få underställa Kungl. Maj:ts pröfning frågan om fastställelse af plan för företaget samt om de närmare bestämmelser, som böra i afseende å arbetets utförande meddelas.

På grund af hvad jag sålunda anfört, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen medgifva,

fastighet.			För öfriga beskattningsföremål.						För samtliga beskattningsföremål.	
Vägs katt öre.	Kommunal-, väg- och landstingskatt öre.	Till prästerskapet 1896—97 öre.	Kommunalskatt			Vägs katt öre.	Kommunal-, väg- och landstingskatt öre.	Till prästerskapet 1896—97 öre.	Landstingskatt öre.	
			till kyrka öre.	till folkskola öre.	å kommunalstämma öre.					
90	252,2	}	12	38	52	30	146,2	}	14,2	
74	228,4		10	34	53	24,7	135,1		3,0	13,4
64	198,7		16	45	61	21,3	156			12,7

att till anordnande af farled mellan Storvindeln och Nedre Gautsträsk genom upprensning af Bräskaforsen i Sorsele socken af Västerbottens län bidrag må, under villkor att Sorsele socknemän bidraga till företaget med minst 3,000 kronor och förbinda sig att för framtiden underhålla farleden, kunna lämnas från det af Riksdagen anvisade anslag till understödande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder utan iakttagande af det för tillgodonjutande af statsbidrag från ifrågavarande anslag i allmänhet stadgade villkor att statsbidraget icke må utgå med högre belopp än två tredjedelar af den för företaget beräknade kostnaden.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle aflåtas till Riksdagen.

Ur protokollet:

F. W. O. Leuhusen.